

ПРОПОЗИЦІЇ
до Закону України "Про внесення змін
до Кодексу України про адміністративні правопорушення,
Кримінального кодексу України щодо вдосконалення відповідальності
за декларування недостовірної інформації та неподання суб'єктом
декларування декларації особи, уповноваженої на виконання
функцій держави або місцевого самоврядування"

Прийнятий Верховною Радою України 3 червня 2021 року Закон України "Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення, Кримінального кодексу України щодо вдосконалення відповідальності за декларування недостовірної інформації та неподання суб'єктом декларування декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування" (далі – Закон) не може бути підписаний з таких підстав.

1. Законом частину другу статті 46 Закону України "Про запобігання корупції" доповнено абзацом четвертим, за яким відомості про об'єкти декларування, які перебувають у володінні або користуванні членів сім'ї суб'єкта декларування, зазначаються в декларації, якщо член сім'ї суб'єкта декларування подав суб'єкту декларування відомості про такі об'єкти декларування у будь-якому вигляді (пункт 2 розділу II).

Водночас пропонована Законом редакція примітки статті 366² Кримінального кодексу України містить положення, за яким у статтях 366² та 366³ Кримінального кодексу України відомими суб'єкту декларування вважаються відомості щодо об'єктів декларування, які перебувають у володінні або користуванні суб'єкта декларування особисто та які перебувають у володінні або користуванні членів сім'ї суб'єкта декларування і подані суб'єкту декларування у будь-якому вигляді (абзац десятий підпункту 9 пункту 2 розділу I).

Законом України "Про запобігання корупції" (далі – Закон № 1700-VII) визначено вичерпний перелік осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та осіб, які для цілей цього Закону прирівнюються до осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, на яких покладено обов'язок подавати декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування (далі – декларація), з відповідним відображенням інформації про об'єкти декларування, у тому числі щодо членів своєї сім'ї.

Положення Закону № 1700-VII визначають зміст та порядок застосування превентивних антикорупційних механізмів, правил щодо усунення наслідків корупційних правопорушень, а також спрямовані на створення ефективної системи запобігання корупції в Україні.

Закон № 1700-VII допускає можливість відмови членів сім'ї суб'єкта декларування надати будь-які відомості чи їх частину для заповнення декларації. Так, частиною сьомою статті 46 Закону № 1700-VII передбачено,

що у разі відмови члена сім'ї суб'єкта декларування надати будь-які відомості чи їх частину для заповнення декларації суб'єкт декларування зобов'язаний зазначити про це в декларації, відобразивши всю відому йому інформацію про такого члена сім'ї, визначену пунктами 1 – 12 частини першої статті 46.

У таких випадках з метою з'ясування достовірності задекларованих відомостей, точності оцінки задекларованих активів, перевірки на наявність конфлікту інтересів та ознак незаконного збагачення чи необґрунтованості активів Законом № 1700-VII передбачено обов'язок Національного агентства з питань запобігання корупції проводити повну перевірку інформації, яка підлягає відображенню в декларації, щодо членів сім'ї суб'єкта декларування (стаття 51³).

Водночас прийнятий Верховною Радою України Закон передбачає доповнення суперечливим положенням, згідно з яким відомості про об'єкти декларування, які перебувають у володінні або користуванні члена сім'ї суб'єкта декларування, зазначаються лише у тому випадку, якщо член сім'ї подав такі відомості суб'єкту декларування у будь-якому вигляді.

Це створює підґрунтя для штучного уникнення суб'єктами декларування належного виконання обов'язку щодо декларування об'єктів, які перебувають у володінні або користуванні членів сім'ї суб'єкта декларування, а відтак, легітимної можливості неналежного виконання вимог Закону України "Про запобігання корупції".

Такий підхід не відповідає принципу юридичної визначеності, що є складовою конституційного принципу верховенства права, неухильне дотримання якого є запорукою утвердження правової держави (стаття 1, частини перша, друга статті 8 Конституції України).

За правовою позицією Конституційного Суду України, юридичну визначеність слід розуміти через такі її складові елементи: чіткість, зрозумілість, однозначність норм права (абзац п'ятий підпункту 3.2 пункту 3 мотивувальної частини Рішення від 23 січня 2020 року № 1-р/2020).

До того ж, ратифікувавши Законом України від 18 жовтня 2006 року № 251-V Конвенцію Організації Об'єднаних Націй проти корупції, Україна взяла на себе зобов'язання запроваджувати заходи й системи, які зобов'язують державних посадових осіб надавати відповідним органам декларації, *inter alia*, про позаслужбову діяльність, заняття, інвестиції, активи та про суттєві дарунки або прибутки, у зв'язку з якими може виникнути конфлікт інтересів стосовно їхніх функцій як державних посадових осіб (стаття 8 Конвенції).

Ураховуючи викладене, пропонований Законом підхід до декларування відомостей про об'єкти декларування, які перебувають у володінні або користуванні членів сім'ї суб'єкта декларування, не відповідає Конституції України, міжнародним зобов'язанням України за Конвенцією Організації Об'єднаних Націй проти корупції, а відтак, не може бути підтриманий.

Тому пропоную абзац десятий підпункту 9 пункту 2 розділу I та пункт 2 розділу II Закону виключити.

2. Законом санкцію статті 366³ Кримінального кодексу України "Неподання суб'єктом декларування декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування" доповнено санкцією у вигляді обмеження волі строком до двох років (підпункт 10 пункту 2 розділу I).

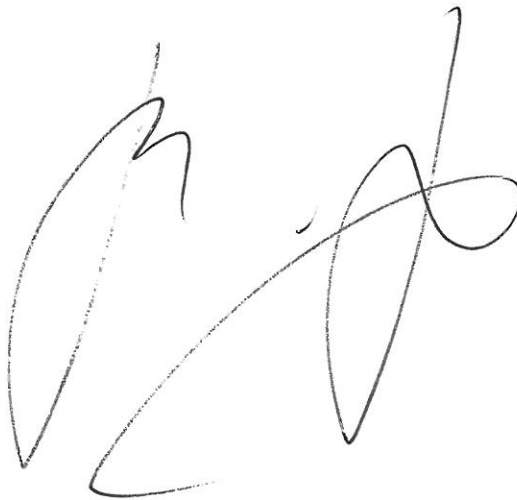
У зв'язку з цим слід зазначити, що покарання є заходом примусу, що застосовується від імені держави за вироком суду до особи, визнаної винною у вчиненні кримінального правопорушення, і полягає в передбаченому законом обмеженні прав і свобод засудженого; покарання має на меті не тільки кару, а й виправлення засуджених, а також запобігання вчиненню нових кримінальних правопорушень як засудженими, так і іншими особами (частини перша, друга статті 50 Кримінального кодексу України).

Відтак, покарання за вчинені кримінальні правопорушення має досягати такого рівня, який би дав змогу забезпечити його пропорційність, стримуючий ефект для інших осіб та у такий спосіб запобігати вчиненню нових кримінальних правопорушень.

З огляду на викладене пропоную підпункт 10 пункту 2 розділу I Закону викласти в такій редакції:

"10) абзац другий статті 366³ після слів "від ста п'ятдесяти до двохсот "сорока годин" доповнити словами "або обмеженням волі на строк до двох років, або позбавленням волі строком на один рік".

Президент України

В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ